

Bij elke zwangerschap is er een risico van 10 tot 15 % op een miskraam en een risico van 2 tot 4 % op het krijgen van een baby met een aangeboren afwijking. Onderstaande informatie gaat over de vraag of deze risico's groter worden door het gebruik van bepaalde geneesmiddelen. Overleg het gebruik van geneesmiddelen bij kinderwens, zwangerschap of borstvoeding altijd met uw verloskundige, arts of apotheker.

Koortslip (-middelen: zinksulfaat, lidocaine, aciclovir en lysine)

Wat is een koortslip?

Een koortslip is een zeer besmettelijke infectie van de huid, meestal op of in de buurt van de lippen. Het gaat gepaard met pijnlijke blaasjes en wordt veroorzaakt door het herpes simplex virus. Het virus zit in het vocht van de blaasjes. De lip geneest, maar het virus verdwijnt niet uit het lichaam. Het blijft zitten in de zenuwcellen van de huid. Bij reactivering van het virus komt de koortslip terug, meestal op dezelfde plaats.

Kunnen de klachten van een koortslip terugkomen of verergeren tijdens/door mijn zwangerschap?

De zwangerschap zelf heeft daar in principe geen invloed op. Wel kan bijvoorbeeld vermoeidheid, stress of een verminderde weerstand het virus activeren.

Wat te doen bij een koortslip?

Behandeling

Een koortslip gaat in principe binnen ongeveer 10 dagen vanzelf over.

Een crème met zinksulfaat of lidocaïne kan een verzachtende of pijnstillende werking hebben. Aciclovir (Zovirax®) is een virusremmer. In een vroeg stadium kan gebruik van een crème met aciclovir enig effect hebben.

Preventie

Na een infectie met het herpesvirus (die meestal al op jonge leeftijd optreedt) blijft het virus levenslang in het lichaam. U kunt wel proberen om te voorkomen dat het virus weer actief wordt. Een gezonde leefstijl en gebruik van een zonnebrandmiddel op uw lippen (als zon een uitlokkende factor is) kunnen daarbij helpen. Sommige mensen gebruiken een voedingssupplement zoals bijvoorbeeld lysine om een koortslip te voorkomen.

Kan ik een crème met zinksulfaat of lidocaïne gebruiken tijdens mijn zwangerschap?

U kunt een crème met zinksulfaat of lidocaïne gebruiken tijdens de zwangerschap. Er is veel

ervaring mee opgedaan en deze middelen worden maar zeer beperkt opgenomen door de huid.

Kan ik een crème met aciclovir gebruiken tijdens mijn zwangerschap?

U kunt een crème met aciclovir gebruiken tijdens de zwangerschap. Het wordt beperkt opgenomen door de huid en er is veel ervaring mee.

Kan ik aciclovir tabletten gebruiken tijdens mijn zwangerschap?

Bij sommige herpesinfecties schrijft de arts aciclovir tabletten voor. Dan mag dit middel ook tijdens de zwangerschap gebruikt worden. Er is veel ervaring mee opgedaan.

Wat is lysine?

Lysine (of L-lysine) is een natuurlijk aminozuur. Het menselijk lichaam kan het niet zelf aanmaken en moet het uit de voeding opnemen. Lysine behoort daarom tot de essentiële aminozuren. Het zit vooral in vlees, vis, zuivel en peulvruchten. Lysine remt de opname en werking van het aminozuur arginine. Daardoor zou het de (door arginine gestimuleerde) reactivering van het herpesvirus remmen en zo helpen om een terugkerende koortslip te voorkomen.

In enkele kleine studies is gezien dat gebruik van lysine supplementen (300-1250 mg per dag) zorgt voor minder frequente en minder hevige uitbraken van herpes. In grotere overzichtsstudies kon de effectiviteit van lysine echter niet worden aangetoond: het is dus de vraag of het middel effectief is.

Kan ik lysine gebruiken tijdens mijn zwangerschap?

Er is geen onderzoek gedaan naar het gebruik van lysine door zwangere vrouwen. Hoewel lysine van nature in onze voeding aanwezig is, is het niet bekend of extra inname ervan tijdens de zwangerschap negatieve effecten kan hebben. Daarom wordt gebruik van lysine tijdens de zwangerschap niet aangeraden.

Kan een tijdens de zwangerschap terugkerende koortslip negatieve gevolgen hebben?

Er zijn geen aanwijzingen dat een terugkerende koortslip negatieve effecten heeft op de zwangerschap / op het ongeboren kind.

Kan ik mijn pasgeboren kind besmetten?

Een koortslip is zeer besmettelijk. Probeer dan ook besmetting van uw pasgeboren kind te voorkomen. Bijvoorbeeld door de baby niet te kussen als u zelf een koortslip heeft en ook niet te laten kussen door iemand anders met een koortslip. En zorg voor strikte hygiëne als iemand met een koortslip de baby verzorgt: was de handen goed voorafgaand aan contact met het kind en draag een mondkapje als de blaasjes nog niet zijn ingedroogd.

Gelukkig geven de meeste moeders al tijdens de zwangerschap - via hun bloed - beschermende antistoffen aan hun baby mee. Dat komt omdat de meeste mensen al in hun jeugd besmet zijn geraakt met het herpesvirus, vaak zonder dat ze daarvan klachten hebben gehad.

Alleen bij mensen die nog nooit in hun leven een herpesinfectie hebben gehad zijn er geen antistoffen aangemaakt. Als een zwangere vrouw vlak voor de bevalling voor het eerst besmet raakt met het herpesvirus én als tijdens de geboorte besmetting van haar kind optreedt, kan dit leiden tot zeer ernstige ziekteverschijnselen (neonatale herpes), waarbij niet altijd blaasjes aanwezig zijn. Raadpleeg bij twijfel altijd uw arts in geval van blaasjes en/of ernstige ziekteverschijnselen bij een pasgeborene.

Kan ik borstvoeding geven als ik een koortslip heb / als ik daar medicatie voor gebruik?

U kunt borstvoeding geven als u een koortslip heeft. Zorg dan wel voor goede hygiëne om besmetting van uw kind te voorkomen: kus uw kind niet, was de handen goed voorafgaand aan contact en draag een mondkapje als de blaasjes nog niet zijn ingedroogd.

U kunt een crème met zinksulfaat, lidocaine of aciclovir op de lip gebruiken tijdens de borstvoeding. Er komen slechts minimale hoeveelheden in de melk terecht. Ook als het nodig is om aciclovir tabletten te slikken kunt u borstvoeding blijven geven.

Over lysine is minder bekend. Waarschijnlijk heeft het slikken van lysine weinig invloed op de hoeveelheid die al van nature in de melk aanwezig is.

Relevante literatuur

Briggs GG, Freeman RK, Yaffe SJ. Drugs in pregnancy and lactation, 10th edition. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2015

Chi CC, Wang SH, Delamere FM, Wojnarowska F, Peters MC, Kanjirath PP. Interventions for prevention of herpes simplex labialis (cold sores on the lips). Cochrane Database Syst Rev 2015;(8):CD010095.

DiGiovanna JJ, Blank H. Failure of lysine in frequently recurrent herpes simplex infection. Treatment and prophylaxis. Arch Dermatol 1984; 120(1):48-51.

Folmer H, Knuistingh Neven A. Farmacotherapeutische richtlijn Herpes Labialis 2007.
http://download.nhg.org/FTP_NHG/standaarden/FTR/Herpes_labialis_text.html

Griffith RS, Walsh DE, Myrmet KH, Thompson RW, Behforooz A. Success of L-lysine therapy in frequently recurrent herpes simplex infection. Treatment and prophylaxis. Dermatologica 1987; 175(4):183-190.

Gaby AR. Natural remedies for Herpes simplex. Alternative medicine review 2006; 11(2):93-101.

Hale ThW. Medications and Mother's Milk, Hale Publishing, <http://www.medsmilk.com/drugs/search>

LCI-Richtlijn Herpes simplex virus infecties
http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Professioneel_Praktisch/Richtlijnen/Infectieziekten/LCI_richtlijnen/LCI_richtlijn_Herpes simplex virus infecties

Thuisarts.nl (<https://www.thuisarts.nl/koortslip/ik-heb-last-van-koortslip>)

Walsh DE, Griffith RS, Behforooz A. Subjective response to lysine in the therapy of herpes simplex. J Antimicrob Chemother 1983; 12(5):489-496.

pREGnant

Deel uw ervaring met geneesmiddelgebruik tijdens de zwangerschap! Hoe meer vrouwen meedoen, hoe meer informatie we krijgen over de veiligheid van geneesmiddelen in die belangrijke periode. Doet u ook mee? Zie www.pregnant.nl.